

ประติมากรรมรูปทรงธรรมชาติจากป่าหนองระเวียง Natural form Sculpture in Nongrawiang Forest

ธีรพงษ์ ศรีฮาด¹

Theerapong Srihad

¹ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาทัศนศิลป์ (ประติมากรรม)
คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
Lecturer of Visual Arts Program (Sculpture),
Faculty of Fine Arts and Industrial Design,
Rajamangala University of Technology Isan
(E-mail: theerapong.si@rmuti.ac.th)

Received: 25/05/2021 Revised: 21/07/2021 Accepted: 22/07/2021

บทคัดย่อ

งานสร้างสรรค์ชุดนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้าทดลองและการสร้างผลงานประติมากรรมจากธรรมชาติสิ่งมีชีวิตและกาลเวลา เป็นส่วนผสมที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อม กาลเวลาที่ดำเนินไปก่อให้เกิดการไม่มีหยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แสดงถึงความสัมพันธ์กันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม ทั้งร่างกายและจิตใจ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกโดยใช้รูปทรงที่มีลักษณะโครงสร้างชีวิตที่มีรูปทรงปริมาตร และ ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันพึ่งพากันของโครงสร้างชีวิต โดยใช้วัสดุที่แตกต่างกันใช้เทคนิคดินเผาประกอบกับเหล็กนำมาผสมรวมตัวกันเป็นองค์ประกอบใหม่ นำเสนอมุมมองของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติที่พึ่งพาอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สามารถพัฒนาต่อยอด รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ ผลงานประติมากรรมของผู้วิจัยและขยายผลต่อนักศึกษาอาจารย์ศิลปินและวงการศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทยสืบต่อไป

คำสำคัญ: ประติมากรรม, ธรรมชาติ, ป่า

Abstract

The purpose of this series of creations is to study, experiment and create sculptures from nature, life and time. It is an important ingredient in the creation of sculpture. Nature and environment the passage of time causing non-stop is constantly changing represents the relationship between people and the environment both body and mind express feelings by using shapes that are characterized by their structure, life with volume. To create visual effects and to realize the coexistence of life structures using different materials, clay and iron and mixed together into new components. It presents a view of life in nature that depend in harmony with each other. Can develop further

patterns and concepts in creativity the sculpture works of the researcher and the impact on students, teachers, artists and contemporary art circles of Thailand continue to.

Keywords: Sculpture, Nature, Forest

บทนำ

ศูนย์หนองระเวียงปัจจุบันมีปณิธานที่จะอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชไว้ให้เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนและประชาชนเพื่อปกป้องรักษาพื้นที่ป่าของสถาบันและศึกษาการใช้ประโยชน์ของพรรณไม้ในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงรวมทั้งใช้เป็นแหล่งศึกษาสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชแก่เยาวชนและประชาชนจึงได้ขอพึ่งพระบารมีที่จะมีส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรสมบัติของแผ่นดินและมีส่วนร่วมทำประโยชน์ต่อประเทศชาติในลักษณะที่นอกเหนือจากภารกิจปกติโดยได้สนองพระราชดำริทูลเกล้าฯ ถวายพื้นที่จำนวน 1,000 ไร่ ในบริเวณศูนย์ฯ ดังกล่าวเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2537 เป็นต้นมา (โครงการอนุรักษ์พันธุ์พืชหนองระเวียง. 2560)

ธรรมชาติสร้างความสมดุลให้แก่ทุกชีวิต ที่ถือกำเนิดขึ้นเจริญเติบโตและค่อยๆ เสื่อมสลายจนกระทั่งดับสูญไปโดยมีเวลาเป็นตัวกำหนด คุณภาพของธรรมชาติเหล่านั้นคือสัจธรรมหนึ่งของทุกชีวิตมีอาจเสี่ยงได้ การดำรงอยู่ของทุกสรรพสิ่งจึงอยู่ภายใต้กลไกของธรรมชาติที่ดำเนินต่อไปตามกาลเวลา การเคลื่อนไหวเกิดขึ้นกับสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์ ทุกขณะการเคลื่อนไหวทำให้รู้ถึงการตอบสนองต่อสิ่งรอบข้าง เช่นเดียวกับเวลาที่ไม่อาจหยุดนิ่ง จึงทำให้เห็นได้ชัดว่าเวลายังคงดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ความสัมพันธ์ของความเคลื่อนไหวกับเวลา สามารถสัมผัสได้ด้วยการมองเห็น เช่น กิ่งไม้ไหวเอนไปตามแรงลม การเกิดคลื่นบนผิวน้ำเมื่อลมพัด หรือการเดินทางจากที่หนึ่งไปยัง

อีกที่หนึ่งจังหวะของเวลาที่เกิดขึ้นนั้นอาจฉับพลันหรือเชิงซ้ำก็เป็นการบ่งบอกถึง ห้วงเวลาที่ค่อยๆ เกิดตามลำดับเหตุการณ์ ที่ได้ประสบเสมอ (ธีรพงษ์ ศรีฮาด, 2555)

เครื่องปั้นดินเผา เป็นผลิตภัณฑ์จาก “ภูมิปัญญา” ของมวลมนุษยชาติที่มี มาแล้ว ตั้งแต่ครั้งบรรพกาลทุกภูมิภาคทั่วโลกปรากฏร่องรอยของเครื่องปั้นดินเผา มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป เครื่องปั้นดินเผาจัดเป็นศิลปหัตถกรรมแขนงหนึ่งที่ เก่าแก่และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนทั่วไป งานเครื่องปั้นดินเผาเหล่านี้ เป็นเครื่องใช้ให้เห็นถึงอารยธรรมและความเจริญของมนุษย์ เป็นมรดกทาง วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์สะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงในการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ความศรัทธา ศาสนาตลอดจนภูมิปัญญาที่มีอยู่ให้ผสมผสานและถ่ายทอดออกมา อย่างวิจิตรซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของงานทางศิลปะ เครื่องปั้นดินเผาในแต่ละ ภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการผลิต กระบวนการเผา คุณลักษณะของดินในแต่ละพื้นที่ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้เกิดลักษณะเด่นของ เครื่องปั้นดินเผาในแต่ละแหล่งซึ่งมีความเหมือนและแตกต่างกันด้วยตามสภาพความ เป็นอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการ ของมนุษย์ ทางความเชื่อ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2546)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่แสดงถึงความงามของ รูปทรงธรรมชาติด้วยดินพื้นบ้านกับวัสดุสมัยใหม่
2. เพื่อเผยแพร่ความรู้เข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรมรูปแบบเฉพาะตน

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาและค้นหาความงามด้านรูปทรงจากสิ่งมีชีวิตจำพวกต้นไม้ดอกไม้และ พื้นดินที่มีลักษณะเด่นด้านรูปทรงที่มีการเคลื่อนไหวในธรรมชาติเช่นการผลิใบ แดกหน่อ การขยับของผิวดินและความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมที่พึงพา

อาศัยของธรรมชาติที่มีความเชื่อมโยงกันเพื่อนำมาวิเคราะห์และสร้างสรรค์รูปทรงทางประติมากรรม

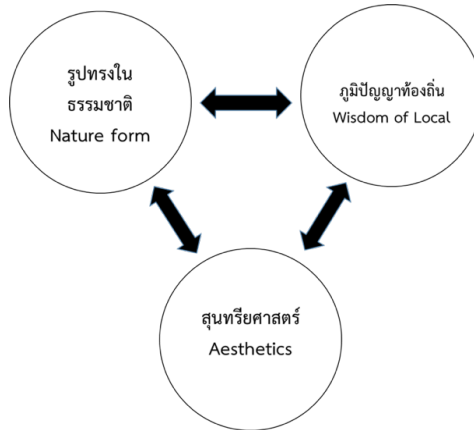
เนื้อหาแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุดนี้จากการสังเกตลักษณะการเคลื่อนไหวของธรรมชาติ จึงเล็งเห็นคุณค่าที่แฝงอยู่ในการดำรงชีวิตของต้นไม้ พืช ดอกไม้เป็นลักษณะเด่นเพื่อศึกษารูปทรงอิสระที่แสดงออกถึงการเคลื่อนไหวในธรรมชาติ แสดงถึงการเคลื่อนไหวอย่างอิสระเสรีแบบไร้ขีดจำกัด ไม่มีรูปแบบที่ตายตัวเพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรมแสดงผ่านรูปทรงอิสระโดยใช้วัสดุดินกับเหล็กที่แสดงความพึ่งพาเป็นธรรมชาติสัมพันธ์ในการก่อรูปทรงดังกล่าว

รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงที่มาของรูปทรงที่เคลื่อนไหวมีอยู่จริงในธรรมชาติผสมผสานกับรูปทรงที่คลี่คลายด้วยจินตนาการเทคนิค สื่อผสมดินเผาประกอบเหล็ก เป็นต้น ผลงานประติมากรรม ขนาดรวมกันไม่เกิน 1 เมตร จำนวน 3 ชิ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลงานประติมากรรมร่วมสมัยที่มีแนวคิดและรูปทรงธรรมชาติ
2. ได้เผยแพร่ผลงานประติมากรรมให้สาธารณชนได้รับความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัย
3. สาธารณชนได้ชื่นชมความงามและเห็นคุณค่าของสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ผ่านผลงานประติมากรรมร่วมสมัย

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวความคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัย “ประติมากรรมรูปทรงธรรมชาติในป่าหนองระเวียง” เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ทำการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลข่าวสารและผลงานประติมากรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างสรรคงานศิลปะที่มีรูปทรง (Formalist) ในรูปแบบของงานประติมากรรม

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาวิจัย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ ทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์ รูปทรงในธรรมชาติ วัสดุดินพื้นเมือง ลักษณะทางกายภาพของต้นไม้และพืชบางชนิด ตลอดจนศึกษาข้อมูลข่าวสาร และภาพผลงานประติมากรรมที่เกี่ยวข้อง
2. สำนวจลักษณะทางกายภาพสภาพแวดล้อมป่าหนองระเวียงเพื่อเข้าไปสัมผัสสัมผัสประสบการณ์ในพื้นที่เอามาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานแบบภาพร่าง

3. นำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับแนวคิดจินตนาการ ทักษะคิด ประสพการณ์ของผู้วิจัยและสร้างผลงานต้นแบบ
4. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบของงานประติมากรรมแบบรูปทรง (Formalist)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการเดินทางสำรวจในธรรมชาติ ผู้วิจัยใช้เวลาหนึ่งเฝ้าสังเกตสิ่งมีชีวิตการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติอาทิปฏิกริยาของธรรมชาติ ประสพการณ์ที่ได้สัมผัสในครั้งนั้นเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยนำความประทับใจ จังหวะความสัมพันธ์ในธรรมชาติมาสร้างสรรค์ด้วยการถ่ายทอดเป็นทัศนธาตุทางศิลปะได้แก่ รูปทรง เส้น พื้นที่ว่าง แสงเงา เป็นส่วนสำคัญในผลงาน

แนวความคิด

สิ่งมีชีวิตในธรรมชาติและกาลเวลาคือส่วนผสมที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม กาลเวลาที่ดำเนินหมุนไปนั้น ก่อให้เกิดการไม่มีหยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แสดงถึงความสัมพันธ์กันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม ทั้งร่างกายและจิตใจ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกโดยการใช้รูปทรงที่มีลักษณะ โครงสร้างชีวิตที่มีรูปทรง มีพื้นที่ว่าง จังหวะ แสงและเงา บนพื้นฐานความเรียบง่าย เพื่อสร้างให้เกิดผลทางการมองเห็น และ ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันพึ่งพากันของ โครงสร้างชีวิต

ภาพประกอบที่ 2 ป่าไม้ในศูนย์อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชหนองระเวียง

ภาพประกอบที่ 3 กายภาพทางพื้นดินศูนย์อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชหนองระเวียง

ภาพประกอบที่ 4 ต้นระเวียง ในศูนย์อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชหนองระเวียง

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

ผลงานประติมากรรม (จำนวน 3 ผลงาน) ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ร่างภาพสองมิติ เพื่อออกแบบโครงสร้างของงาน
2. สร้างงานจำลองประติมากรรม ต้นแบบขนาดเล็ก (Model)
3. สร้างผลงานประติมากรรมโดยขยายจากประติมากรรมต้นแบบให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ
4. ถอดแบบขนาดจริงของผลงานตามต้นแบบ
5. ขึ้นรูปงานจริงด้วยดินที่ผสมไว้ให้ได้ตามต้นแบบ
6. ตัดประกอบไม้เป็นรูปทรงย่อยตามแบบ
7. ประกอบรูปทรงชิ้นส่วน ให้เป็นรูปทรงที่สมบูรณ์ตามแบบ
8. พับเคลือบผลงานประติมากรรม

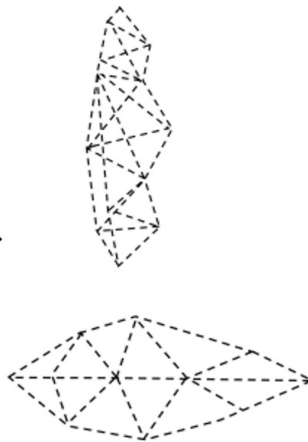
ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่ละผลงาน เริ่มจากผลงานประติมากรรมชิ้นที่ 1 ให้แล้วเสร็จ จากนั้นจึงดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 และ 3 ตามลำดับ เพื่อเป็นการพัฒนาผลงานประติมากรรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การสร้างภาพร่าง

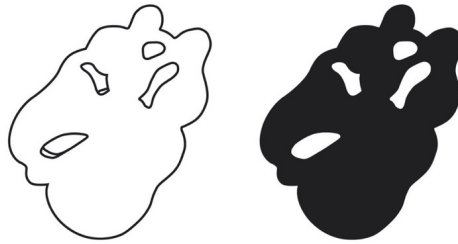

ภาพประกอบที่ 5 การหารูปทรงภายใน ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากป่าหนองระเวียง

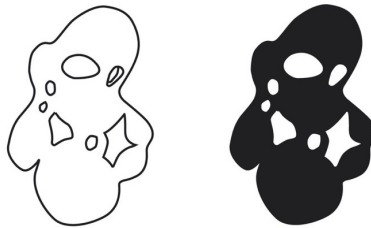

ภาพประกอบที่ 6 การหารูปทรงภายนอก ภาพร่าง 2 มิติ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากป่าหนองระเวียง

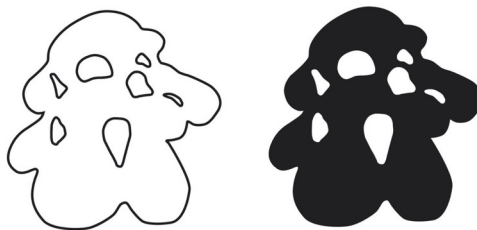
ภาพร่างสู่รูปทรง

ภาพประกอบที่ 7 ภาพร่างขึ้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 8 ภาพร่างขึ้นที่ 2

ภาพประกอบที่ 9 ภาพร่างขึ้นที่ 3

สร้างงานจำลองประติมากรรมต้นแบบขนาดเล็ก (Model)

ภาพประกอบที่ 10 ภาพต้นแบบโมเดลชิ้นที่ 1-3

ภาพประกอบที่ 11 การขึ้นรูปด้วยดินเหนียวอัดเข้าแม่พิมพ์

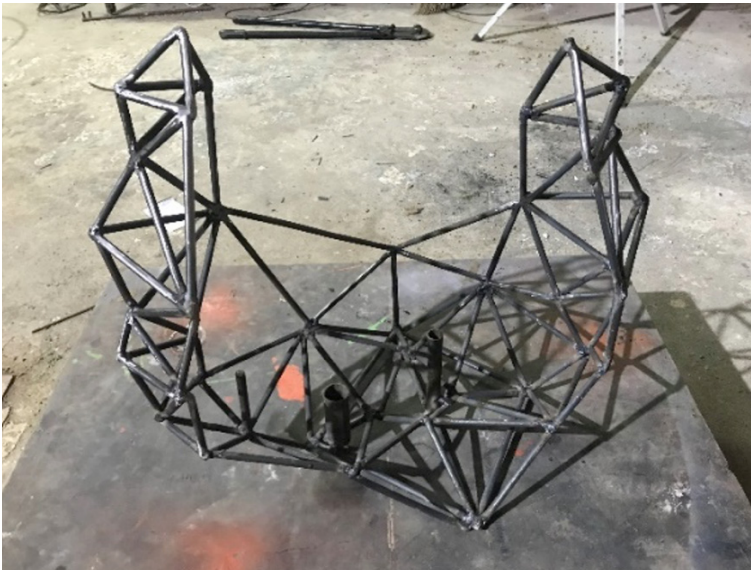
ภาพประกอบที่ 12 การเก็บรายละเอียดผลงาน

ภาพประกอบที่ 13 ภาพผลงานที่เฝ้าเสร็จแล้ว

ภาพประกอบที่ 14 การเชื่อมเหล็กเส้นจากแม่พิมพ์

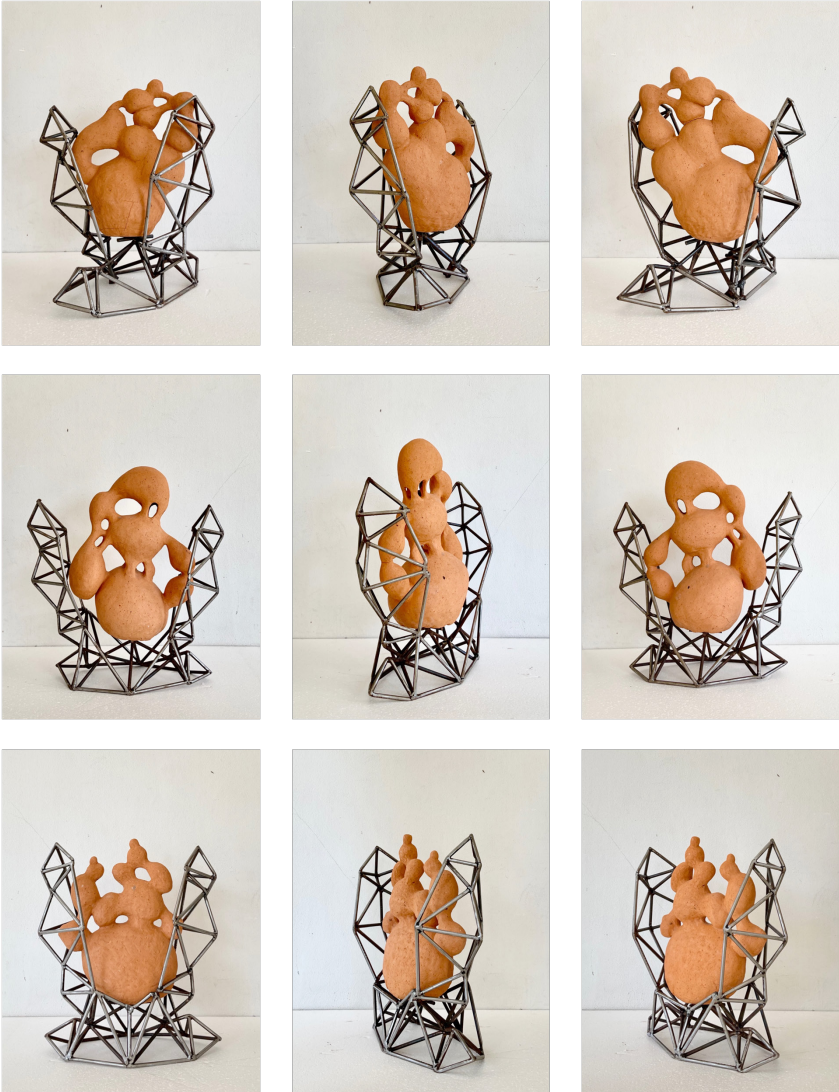
ภาพประกอบที่ 15 โครงสร้างเหล็กที่เชื่อมเสร็จสมบูรณ์

ภาพประกอบที่ 16 การประกอบรูปทรงเข้าด้วยกัน

ผลการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาเรื่อง ประติมากรรมรูปทรงธรรมชาติ ได้ลงมือปฏิบัติ การสร้างผลงานประติมากรรม ซึ่งปรากฏอยู่ในบทที่ 3 จำนวน 3 ชิ้นงานจากผลของ การสร้างสรรค์ผลงาน รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในรูปแบบกึ่ง นามธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงที่มาของรูปทรงที่เคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตมีในธรรมชาติ ผสมผสานกับรูปทรงที่ตัดทอนตามจินตนาการด้วยเทคนิค ดินเผาประกอบเหล็ก สามารถวิเคราะห์ผลของการสร้างสรรค์ผลงานได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 17 รูปทรงธรรมชาติจากป่าหนองระเวียง

ผลการวิเคราะห์ส่วนประกอบทางทัศนธาตุ ผลงานชิ้นที่ 1

1. เนื้อหาจากการเดินทางในธรรมชาติผู้วิจัยใช้ช่วงเวลาหนึ่งเฝ้าสังเกต การเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติอาทิประสบการณ์ที่ได้สัมผัสใน ครั้งนั้นพบเจอกับต้นไม้พืชพรรณนานาชนิดที่แสดงปฏิกิริยาการอยู่ร่วมกันอย่างมี เอกภาพเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยนำความประทับใจจูงหะการเคลื่อนไหวใน ธรรมชาติมาสร้างสรรค์ด้วยการถ่ายทอดเป็นทัศนธาตุทางศิลปะได้แก่ รูปทรง เส้น พื้นที่ว่าง แสงเงา เป็นส่วนสำคัญในผลงาน

2. รูปแบบ รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในรูปแบบกึ่ง นามธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงที่มาของรูปทรงที่เคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตมีในธรรมชาติ ผสมผสานกับรูปทรงที่คลี่คลายด้วยจินตนาการ

3. เส้น เส้นที่ปรากฏอยู่ในงานนั้นเกิดจากเหล็กเส้นที่เชื่อมต่อกันจนเกิด โครงสร้างด้านนอก ให้เห็นถึงโครงสร้างของงานที่มีความมั่นคง เป็นรูปทรงเรขาคณิต

4. รูปทรง รูปทรงที่เกิดขึ้นในงานมี 2 ลักษณะมี

1) รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) เป็นรูปทรงภายในมีลักษณะ เป็น 3 มิติที่แสดงถึงปริมาตรที่เคลื่อนไหวอย่างมีชีวิตสร้างด้วยเทคนิคดินเผา

2) รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) เป็นรูปทรงภายนอกที่มี ลักษณะเป็น 3 มิติ โดยนอกจากจะแสดงความกว้าง ความยาวแล้ว ยังมีความลึก รูปทรงสามเหลี่ยม เป็นต้น ให้ความรู้สึกรูปปริมาตร ความหนาแน่น มีมวลสารที่โปร่ง มองเห็นด้านใน ที่เกิดจากการใช้คาน้ำหนักหรือการจัดองค์ประกอบของรูปทรง

5. พื้นผิว หรือ ผิวสัมผัส ในตัวชิ้นงานมีพื้นผิวอยู่ 2 ลักษณะคือ

1) พื้นผิวดินเผาให้ความรู้สึกรียบเนียนนุ่มนวล มีเรื่องราวที่ปรากฏ อยู่ในลายเส้นของดิน

2) พื้นผิวเหล็กด้วยความมันวาวทำให้เกิดความรู้สึกลื่นไหลมั่นคง

6. สี สีที่ปรากฏอยู่ในชิ้นงานประกอบด้วยสีของดินเผาและสีของโลหะ

1) สีของดินจะให้ความรู้สึกรอบอุ่นและมีชีวิตถ่ายทอดเรื่องราวผ่าน ลายเส้นที่ปรากฏอยู่บนดินเผา

- 2) สีของผิวเหล็กเป็นสีที่ให้ความแข็งแรงทนทานและความมั่นคง
- 3) สีของทองเหลืองและทองแดงให้ความรู้สึกมีคุณค่าและน่าสนใจ
7. ที่ว่างมีอยู่ในงานโครงสร้างด้านนอกทำจากเหล็กเส้นที่ต่อเชื่อมกันเป็นรูปทรงเลขาคณิตซ้ำกันไปมาทำให้เกิดช่องว่างที่โปร่งไม่ทึบตันทำให้มองเห็นรูปทรงด้านใน

ผลการวิเคราะห์ส่วนประกอบทางทัศนธาตุผลงานชิ้นที่ 2

1. เนื้อหา ธรรมชาติอาทิปฏิกิริยาประสบการณ์ที่ได้สัมผัสในครั้งนั้นเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยนำความประทับใจจึงหวนระลึกในธรรมชาติมาสร้างสรรค์ด้วยการถ่ายทอดเป็นทัศนธาตุทางศิลปะได้แก่ รูปทรง เส้น พื้นที่ว่าง แสงเงาเป็นส่วนสำคัญในผลงาน

2. รูปแบบ รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงที่มาของรูปทรงที่เคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตมีในธรรมชาติผสมผสานกับรูปทรงที่คลี่คลายด้วยจินตนาการ

3. เส้น เส้นที่ปรากฏอยู่ในงานนั้นเกิดจากเหล็กเส้นที่เชื่อมต่อกันจนเกิดโครงสร้างด้านนอก ให้เห็นถึงโครงสร้างของงานที่มีความมั่นคง เป็นรูปทรงเรขาคณิต

4. รูปทรง รูปทรงที่เกิดขึ้นในงานมี 2 ลักษณะมี

1) รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) เป็นรูปทรงภายในมีลักษณะเป็น 3 มิติที่แสดงถึงปริมาตรที่เคลื่อนไหวอย่างชีวิตสร้างด้วยเทคนิคดินเผา

2) รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) เป็นรูปทรงภายนอกที่มีลักษณะเป็น 3 มิติ โดยนอกจากจะแสดง ความกว้าง ความยาวแล้ว ยังมีความลึกทรงสามเหลี่ยม เป็นต้น ให้ความรู้สึกมีปริมาตร ความหนาแน่น มีมวลสารที่โปร่งมองเห็นด้านใน ที่เกิดจากการใช้คาน้ำหนักหรือการจัดองค์ประกอบของรูปทรง

5. พื้นผิว หรือ ผิวสัมผัส ในตัวชิ้นงานมีพื้นผิวอยู่ 2 ลักษณะคือ

1) พื้นผิวดินเผาให้ความรู้สึกเรียบเนียนนุ่มนวลและมีเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในลายเส้นของดิน

- 2) พื้นผิวหลักด้วยความมันวาวทำให้เกิดความรู้สึกลื่นไหลมั่นคง
6. สี สีที่ปรากฏอยู่ในชิ้นงานประกอบด้วยสีของดินเผาและสีของโลหะ
 - 1) สีของไม้จะให้ความรู้สึกอบอุ่นและมีชีวิตถ่ายทอดเรื่องราวผ่านลายเส้นที่ปรากฏอยู่บนดินเผา
 - 2) สีของเหล็กเป็นสีที่ให้ความแข็งแรงทนทานและความมั่นคง
 - 3) สีของทองเหลืองและทองแดงให้ความรู้สึกมีคุณค่าและน่าสนใจ
7. ที่ว่าง มีอยู่ในงานโครงสร้างด้านนอกทำจากเหล็กเส้นที่ต่อเชื่อมกันเป็นรูปทรงเรขาคณิตซ้ำกันไปมาทำให้เกิดช่องว่างที่โปร่งไม่ทึบตันทำให้มองเห็นรูปทรงด้านใน

ผลการวิเคราะห์ส่วนประกอบทางทัศนธาตุผลงานชิ้นที่ 3

1. เนื้อหาจากการเดินทางในธรรมชาติข้าพเจ้าใช้เวลาหนึ่งเฝ้าสังเกตการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติอาทิปฏิภพการประสพการณ์ที่ได้สัมผัสในครั้งนั้นเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้านำความประทับใจจึ่งหวะการเคลื่อนไหวในธรรมชาติมาสร้างสรรค์ด้วยการถ่ายทอดเป็นทัศนธาตุทางศิลปะได้แก่ รูปทรง เส้น พื้นที่ว่าง แสงเงา เป็นส่วนสำคัญในผลงาน
2. รูปแบบ รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงที่มาของรูปทรงที่เคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตมีในธรรมชาติผสมผสานกับรูปทรงที่คลี่คลายด้วยจินตนาการ
3. เส้น เส้นที่ปรากฏอยู่ในงานนั้นเกิดจากเหล็กเส้นที่เชื่อมต่อกันจนเกิดโครงสร้างด้านนอก ให้เห็นถึงโครงสร้างของงานที่มีความมั่นคง เป็นรูปทรงเรขาคณิต
4. รูปทรง รูปทรงที่เกิดขึ้นในงานมี 2 ลักษณะมี
 - 1) รูปทรงอินทรีย์รูป (Organic Form) เป็นรูปทรงภายในมีลักษณะเป็น 3 มิติที่แสดงถึงปริมาตรที่เคลื่อนไหวอย่างชีวิตสร้างด้วยเทคนิคดินเผา
 - 2) รูปทรงเรขาคณิต (Geometric Form) เป็นรูปทรงภายนอกที่มีลักษณะเป็น 3 มิติ โดยนอกจากจะแสดง ความกว้าง ความยาวแล้ว ยังมีความลึก

ทรงสามเหลี่ยม เป็นต้น ให้ความรู้สึกมีปริมาตร ความหนาแน่น มีมวลสารที่โปร่ง มองเห็นด้านใน ที่เกิดจากการใช้ค่าน้ำหนักหรือการจัดองค์ประกอบของรูปทรง

5. พื้นผิว หรือ ผิวสัมผัส ในตัวชิ้นงานมีพื้นผิวอยู่ 2 ลักษณะคือ

1) พื้นผิวดินเผาให้ความรู้สึกเรียบเนียนนุ่มนวลและมีเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในลายเส้นของดิน

2) พื้นผิวเหล็กด้วยความมันวาวทำให้เกิดความรู้สึกลื่นไหลมันคง

6. สี สีที่ปรากฏอยู่ในชิ้นงานประกอบด้วยสีของดินเผาและสีของโลหะ

1) สีของไม้จะให้ความรู้สึกอบอุ่นและมีชีวิตถ่ายทอดเรื่องราวผ่านลายเส้นที่ปรากฏอยู่บนดินเผา

2) สีของเหล็กเป็นสีที่ให้ความแข็งแรงทนทานและความมันคง

3) สีของทองเหลืองและทองแดงให้ความรู้สึกมีคุณค่าและน่าสนใจ

7. ที่ว่าง มีอยู่ในงานโครงสร้างด้านนอกทำจากเหล็กเส้นที่ต่อเชื่อมกัน เป็นรูปทรงเรขาคณิตซ้ำกันไปมาทำให้เกิดช่องว่างที่โปร่งไม่ทึบตันทำให้มองเห็นรูปทรงด้านใน

สรุปผลการวิจัย

ผลงานศิลปะร่วมสมัยซึ่งเป็นผลมาจากการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดจากธรรมชาติ กับสิ่งแวดล้อมเป็นประติมากรรมร่วมสมัยจากดินพื้นบ้านมีจำนวนทั้งหมด 3 ชิ้น

1. สรุปผลจากวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมรูปแบบเฉพาะตนจากธรรมชาติที่แสดงถึงความงามของรูปทรงในธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมในป่า

1.1 ได้รูปแบบการจัดองค์ประกอบของภาพเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

(1) รูปแบบมีจุดเด่นอยู่ตรงกลางสร้างจากดินเผา

(2) รูปแบบ การเคลื่อนไหวของเส้นที่ทำจากเหล็ก

(3) รูปแบบ ความสัมพันธ์ของรูปทรงภายนอกกับภายใน

(4) รูปแบบ การจัดองค์ประกอบเพื่อให้รู้สึกถึงการปกป้องกัน

1.2 ได้วิธีคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัย สรุปได้ 2 แนวทาง ดังนี้

(1) จากการเดินทางในธรรมชาติผู้วิจัยใช้เวลาหนึ่งเฝ้าสังเกต การเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติอาทิปฏิกริยาประสพการณ์ที่ได้สัมผัสในครั้งนั้นเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยนำความประทับใจของสิ่งมีชีวิตและจังหวะ การเคลื่อนไหวในธรรมชาติมาสร้างสรรค์

(2) จากที่ได้ปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงาน จะมีเทคนิคที่ได้ 2 ลักษณะคือ ดินกับเหล็กที่ต้องทำมาประกอบขึ้นให้อยู่ในรูปทรงเดียวกันสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ของเทคนิคและวัสดุ

2. สรุปผลจากขอบเขตของโครงการวิจัย

ได้ศึกษาและค้นคว้าหาความงามด้านรูปทรงจากสิ่งมีชีวิตจำพวกต้นไม้นี้ ดอกไม้และพื้นดินที่มีลักษณะเด่นด้านรูปทรงที่มีการเคลื่อนไหวในธรรมชาติและความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีความเชื่อมโยงกันเพื่อนำมา วิเคราะห์และสร้างสรรค์รูปทรงทางประติมากรรม

เนื้อหาแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุดนี้จากการ สังเกตลักษณะการเคลื่อนไหวของธรรมชาติ จึงเล็งเห็นคุณค่าที่แฝงอยู่ในการดำรง ชีวิตของต้นไม้ พืช ดอกไม้เป็นลักษณะเด่นเพื่อศึกษารูปทรงอิสระที่แสดงออกถึง การเคลื่อนไหวในธรรมชาติ แสดงถึงการเคลื่อนไหวอย่างอิสระเสรีแบบไร้ขีดจำกัด เพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรมแสดงผ่านรูปทรงอิสระโดย ใช้วัสดุดินกับเหล็กที่แสดงความเป็นธรรมชาติในการก่อรูปทรงดังกล่าว

รูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในรูปแบบกึ่งนามธรรมเพื่อ แสดงให้เห็นถึงที่มาของรูปทรงที่เคลื่อนไหวมีอยู่จริงในธรรมชาติผสมผสานกับรูปทรง ที่คลี่คลายด้วยจินตนาการเทคนิค ดินเผาประกอบเหล็ก ผลงานประติมากรรม จำนวน 3 ชิ้น

ข้อเสนอแนะ

อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้าทดลองและการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม สนับสนุนการใช้วัสดุที่แตกต่างที่น่าสนใจนำมาใช้ระหว่างดินเผาประกอบกับเหล็กนำมาผสมรวมตัวกันเป็นองค์ประกอบใหม่
2. สามารถพัฒนาต่อยอด รูปแบบและแนวความคิดในการสร้างสรรค์ ผลงานประติมากรรมของผู้วิจัยและขยายผลต่อนักศึกษาเป็นทางเลือกให้นักศึกษา ศิลปะให้สร้างผลงานดินเผาพื้นบ้านประยุกต์ใช้กับผลงานศิลปะร่วมสมัยในปัจจุบัน
3. ผู้วิจัยควรพัฒนากระบวนการวิจัย งานสร้างสรรค์ในลักษณะนี้ต่อไป เพื่อค้นหาความสมบูรณ์ทางด้านเทคนิค รูปแบบ และส่งผลประโยชน์ เป็นไรต่อปได้ ให้เกิดกับพื้นที่รวมถึงผู้คนในชุมชนต่อไป
4. สามารถนำผลงานฉบับสมบูรณ์ไปใช้งานได้จริงในพื้นที่ศูนย์หนองระเวียง เพื่อเพิ่มสุนทรียภาพให้กับพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- โครงการอนุรักษ์พันธุพืชหนองระเวียง. (2560). **พรรณไม้หนองระเวียง**. นครราชสีมา : สมบูรณ์การพิมพ์.
- ธีรพงษ์ ศรีฮาด. (2555). **ความเคลื่อนไหวกับเวลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2546). **ศิลปะชาวบ้าน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.